

Beste natuurvrienden,

als je om de 2 (vanaf 2023 zelfs om de 3) jaar hetzelfde natuurgebied bezoekt dan is het soms opvallend hoe sterk het veranderd is. Vaak gaat het dan om herinrichtingswerken waarbij het terrein wordt herwerkt om



Moeder Natuur nog meer kansen te bieden. Dat konden we tijdens ons vorige bezoek aan de **Zandpanne** in 2021 al merken en ook nu was het verschil met de vorige editie groot. Nog steeds is dit gebied vrij toegankelijk en daar werd op **zondag 25 juni** door **26 NVO-ers** (12 AM en 15 PM) dankbaar gebruik van gemaakt.

We denken wel eens dat zo'n omheind stuk natuur zichzelf wel in stand kan houden maar dat blijkt in de praktijk toch flink tegen te vallen. Grote stukken natuur werden lang geleden open gehouden door grote grazers. Maar het Oerrund, het Wilde paard en het

Edelhert zijn al heel lang verdwijnen uit de kuststreek. Hun graaswerk werd tijdens de middeleeuwen overgenomen door grote kuddes schapen maar ook die zie je nu bijna niet meer. Hier en daar konden Konijnen nog wat weerwerk bieden tegen de verruiging maar door diverse ziektes zijn ook hun aantallen gedecimeerd. Zodra je de natuur vrij spel heeft groeit alles dicht en krijg je al snel verruiging en uiteindelijk verbossing.

Dus... wie als terreinbeheerder een open biotoop wil behouden moet daar zelf flink wat werk in stoppen. In de Zandpanne wordt gewerkt met Galloway-runderen en met schapen. Waar nodig worden ook nog maaiwerken uitgevoerd. Het is zoeken naar een evenwicht en dat lukt niet altijd meteen. Zo konden we zien dat het aangelegde paraboolduin (zo'n 5 jaar oud) al flink overgroeid was terwijl hier werd gemikt op stuivend zand.



Ook de waterpartijen werden verder uitgebreid en dat weten de libellen duidelijk op prijs te stellen. Vooral 's



morgens konden we er vele tientallen zien rondzoeken. We zijn nu al benieuwd hoe de Zandpanne er in 2026 zal uitzien.

Vanzelfsprekend hadden we tijdens onze wandeling oog voor de vele bijzondere soorten die je hier kunt vinden. We benoemden heel wat plantensoorten maar eindelijk is er ook in de insectenwereld wat meer beweging en enkele heel fraaie soorten lieten zich zien. Sommigen werden even van hun vrijheid beroofd om ze wat beter te kunnen bekijken. Bij elk bezoek aan de Zandpanne weten we ook steeds het Koevinkje te vinden, niet meteen de meest opvallende dagvlindersoort maar heel fraai als je ze van dicht bekijkt.

Metten is weten... in 2023 noteerden we reeds **448 verschillende soorten**. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1216 soorten** geworden. Daarvan werden tot nu toe zo'n **1098 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens bekijken en nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden en downloaden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen meestal weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's. Ook deze keer werden er heel wat doorgestuurd en een flinke selectie vind je op de 10 extra fotopagina's aan het eind van dit verslag. Met dank aan Anita Q, Carine , Luc Ve, Luc Va en Jef.



In Vlaanderen kan je zo'n 250 soorten zweefvliegen vinden en omdat ze toch vaak klein zijn valt het vaak tegen om er een soortnaam op te plakken (niet letterlijk hee). Sommige groepen hebben wel een typerende lichaamsvorm zoals de langlijven. Op de foto een soort die je vaak te zien krijgt: **Grote langlijf** (ja ik weet het, Groot langlijf klinkt juister). (foto: waarnemingen.be)



Sommige zweefvliegsoorten maken het nog "gemakkelijker". Ze hebben een kenmerk die slechts voor 1 soort typerend is. Op het borststuk van deze vlieg zie je een tekening die aan een doodskop doet denken. Die zwarte ogen, die zwarte mond... dus werd het **Doodskopzweefvlieg**. (foto: waarnemingen.be)



Elk afzonderlijk bloemetje van **Geel walstro** is slechts enkele millimeter groot maar ze kunnen zo massaal voorkomen dat een veld er volledig geel door kleurt. De plant houdt van een zonnige standplaats, niet te vochtige en niet te rijke grond. Daarom vind je ze heel vaak in de duinen en op de zandgronden rond Brugge. (foto: wilde-planten.nl)



We hebben het (helaas) vaak over invasieve uitheemse soorten. Door de mens binnengebracht en daarna zich zo succesvol vermeerderend dat ze een bedreiging vormen voor onze inheemse soorten. Maar niet alle uitheemse soorten zijn invasief. Zo groeit de Noord-Amerikaanse **Teunisbloem** (spec.) al enkele eeuwen in onze streken maar vormt geen bedreiging voor onze inheemse flora. (foto: JaVa)



Het ziet er ingewikkeld uit, zo'n paringswiel bij libellen, en dat is het in feite ook. Het felblauwe mannetje houdt het vrouwtje in de nek vast terwijl zij vooruit plooit om in het tweede achterlijfssegment van het mannetje zijn sperma op te pikken. Dankzij de 'kattenkop' bovenop datzelfde segment weten we dat dit **Gaffelwaterjuffers** zijn. (foto: waarnemingen.be)



Als libellen in de namiddag te warm krijgen dan nemen ze de zogenaamde "obeliskhouding" aan. Zo beperken ze de lichaamsoppervlakte langs waar zonnewarmte binnenkomt. Op deze foto wordt deze houding heel mooi gedemonstreerd door een mannetje **Vuurlibel**. (foto: waarnemingen.be)



Wat een prachtbeest... de **Gewone distelboktor**. Waarom dan dat "gewone" in de soortnaam? Niet omdat het een eenvoudige soort zou zijn of omdat ze het meest voorkomt. Het duidt aan dat dit de soort is die binnen de distelboktorren de meest typerende soort is. Wat er ook van zij... het is en blijft een prachtbeest. (foto: waarnemingen.be)



We hebben al (heel) veel soorten besproken in deze verslagjes. Daarom kiezen we nu ook wat vaker voor foto's die de andere verschijningsvormen tonen dan de volwassen vorm of het imago zoals dat bij insecten heet. We kregen tijdens de wandeling deze larve van het **Heggenranklieveheersbeestje** (jawadde, 26 letters) te zien. (foto: waarnemingen.be)



Toch vreemd dat niet meer inheemse planten in onze tuinen te vinden zijn want ze moeten zeker niet onderdoen qua schoonheid. Zo bloeit dit **Duizendguldenkruid** (spec.) met weliswaar kleine maar prachtige, hardroze bloemetjes met opvallende gele meeldraden. (foto: JaVa)

Er bestaan heel wat inheemse rozensoorten en ze herkennen vraagt wel wat expertise. Vaak helpt de vorm en kleur van de rozenbottels maar een enkele keer komt ook de geur van de bladeren van pas. Als je een blad van **Egelantier** (spec.) tussen de vingers kapot rolt ruik je heel duidelijk groene appeltjes. (f: wilde-planten.nl)



Klein, kleiner, kleinst... om soorten uit elkaar te houden moet je vaak naar één bepaald onderscheidend kenmerk kijken. Zo kan je bijvoorbeeld zeker zijn dat dit een **Zwartsprietdikkopje** is want de onderkant van de top van de antenne is zwart. Bij het Geelsprietdikkopje is die onderkant... je kunt het al raden denk ik... geel. (foto: waarnemingen.be)



"Beauty is in the eye of the beholder" en smaken verschillen. Niet altijd hoeft een dagvlinder felgekleurd te zijn of ingewikkelde patronen te hebben om heel erg mooi te zijn. Zelf vind ik het **Koevinkje** in ieder geval een supermooie soort. Deze slurpt nectar van **Koninginnekruid**. (foto: waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 30 juli** wandelen we door het natuurgebied **Gulke Putten** in Wingene. Ongetwijfeld spelen tijdens deze wandeling de vlinders, de libellen en andere insecten opnieuw de hoofdrol.

De mail met de info over deze activiteit valt op maandag 24 juli in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :



Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVerkenners Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis en iedereen is welkom.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zondag 30 juli** : libellen en andere fraaie natuur in de **Gulke putten** in Wingene
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 13 augustus** : flora en fauna langs de **Groene 62**
Start : 09u00 en 14u00 aan de kapel St-Rafaël / Duinenweg 87 / Oostende
- **zondag 27 augustus** : gevarieerde natuur in het **Maskobos** in Jabbeke
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 10 september** : laatzomer-wandeling in 't **Bosje** (Maria-Hendrikapark)
Start : 09u00 en 14u00 aan de randparking bij de oude Velodroom / Iependreef / Oostende
- **zondag 24 september** : **daguitstap naar Zeeland** / Sofiapolder - Groede-podium - Cletemspolder
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 08 oktober** : najaarstrek op de **Spuikom**
Start : 09u00 en 14u00 aan de sluizen, kant sporthal / Duinenweg 87 / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)



foto : JeDi

Het was warm in juni... heel erg warm... bij de start van de ochtendwandeling al 23 graden en tegen 11u30 zo'n graad of 28. Maar dat kon het natuurenthousiasme duidelijk niet fnuiken want het was echt bijbenen om alle bijzondere soorten te benoemen die zich "spontaan" aanboden. Dat er bij de ochtendploeg ook enkele zeer gemotiveerde meezoekers van de partij zijn maakt natuurlijk ook verschil. De gids is met moeite uitgepraat over de ene soort of de andere wordt alweer aangebracht... waarvoor dank...



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : LuVa



foto : AnQui

Een pagina vol met libellen, wat een weelde opeens.

Linksboven beginnend en dan met de klok mee :

- vooral 's morgens was het erg druk op de plas. Op deze foto een paringswiel (midden) en een tandem (linksachter) van **Gaffelwaterjuffers**. Van rechts komt een **Azuurwaterjuffer** aan.

- een vrouwtje **Bruinrode heidelibel**

- beestjes die in pot of doos terecht komen worden zo vlug mogelijk terug losgelaten om de stress (en het commentaar) te beperken

- euh... drie aan elkaar vast???... neeje, twee tandems

- Gaffelwaterjuffers** die toevallig elkaar overlappen

- Als de larve (in feite nimf) vervelt naar imago (volwassen vorm) blijft het huidje echter, deze is wellicht van een **Grote keizerlibel**.



foto : JeDi





foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : AnQui



foto : JeDi

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- elk zijn/haar hobby, maar wel extra leuk als je je hobby ook kunt delen met mede-liefhebbers
 - langzaam maar zeker zelf veranderen in een brok natuur
 - gezinsdrama in miniatuur, spinsel met daarin eiercocon en moeder spin... aan de buitenkant het leeggeslurpte omhulsel van vader spin, het ultieme offer (wellicht niet vrijwillig)
 - soms is het diep graven in de interne databank... en dan maar hopen dat de neuro-link naar de juiste soortnaam nog actief is.
 - zwier en zwaai... en ja hoor... meer wel dan niet zit er dan ook iets in het net... blijkt dus niet zo moeilijk te zijn
 - een stuk moeilijker is je vangst in het net overbrengen naar een loeppotje... en daarbij de gevangene niet beschadigen.
- Het feit dat een groep NVO-ers ondertussen op je vingers kijkt maakt de opdracht niet eenvoudiger (faalangst heet dat dan).



foto : LuVer



foto : LuVer



foto : JeDi



foto : LuVer



foto : LuVer

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- "Plakmadammetjes", de zaden van **Veldhondstong**
- het felle geel van **Geel walstro**
- wie er oog voor heeft vindt bij naaldbomen fotogenieke vruchten
- op bloeiende **Speerdistel** vind je altijd veel insecten
- de gele, en heel mooie, sterretjes van **Muurpeper**
- dode naaldbomen zijn een voedingsbodem voor keverlarven die op hun buurt spechten aantrekken, vandaar de vele gaten in deze stam.



foto : LuVer



Onze spijsvertering, ons oriëntatievermogen, onze interesse voor eetbare planten (ook al doen we er niks mee), de populariteit van vogels kijken... volgens sommige wetenschappers zijn dat allemaal overblijfselen van ons gedrag toen we nog jagers-verzamelaars waren. En ja... bij de één zijn die oeroude instincten blijkbaar veel sterker aanwezig dan bij de ander.





foto : AnQui



foto : AnQui



foto : AnQui



foto : AnQui



foto : LuVer

De Zandpanne is één van de weinige natuurgebieden in onze streek die vrij toegankelijk zijn. Laat ons hopen dat dat nog lang blijft duren en dat het, zoals nu, niet al te goed gekend is en daardoor weinig gebruikt wordt door echte recreanten. Hier en daar een stukje waar alleen natuurliefhebbers komen zou heerlijk zijn. Maar het is in ons overdrukke Vlaanderen vaak tevergeefs zoeken naar een houdbaar evenwicht tussen recreatie en natuurbehoud.



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi

jaha... NVO is voor jong en oud... Maar het is toch wel duidelijk dat er pas echt plaats voor natuur wordt gemaakt als de kinderen het huis hebben verlaten en het pensioen nadert of al een tijdje bezig is. Het is wat het is... maar 9 op 10 huisartsen raden NVO aan vanwege goed voor hart en bloedvaten en ter activatie van de hersencellen.



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- Een **Gamma-uil** liet zich vangen, dit is een dagactieve nachtvlinder (pardon?)
- heel hoog en tegen de zon dus het duurde een tijd voor we deze **Torenvalk** herkenden
- een **Stippelmot**-rups laat zich via een zelfgesponnen zijdedraad naar de grond zakken om daar te verpoppen
- braaf **Koelvinkje**... braaf... (en nee, ze komt niet uit de frigo)
- De zomer is sprinkhanentijd, deze **Grote groene sabelsprinkhaan** is één van onze grootste soorten.
- Let eens op de schrijfwijze van deze twee soorten : de rups van de **Sint-Jacobsvlinder** op **Jakobskruid**. De rupsen worden ook wel Zebrarupsen genoemd.
- zelfs gewone soorten kunnen boeiende waarnemingen opleveren



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : AnQui



foto : AnQui



foto : JeDi



foto : LuVer



foto : AnQui



foto : AnQui



foto : AnQui

Niks (of toch niet veel) kan een gemotiveerde NVO-er stoppen in zijn/haar queeste (ja, A. uit O., zoals de Rode ridder) naar meer uitgebreide natuurskennis. Toch heel dapper (net zoals de Rode Ridder, dus de redenering klopt) om de moordende temperaturen (licht overdreven) te trotseren en 150 minuten lang gefocust te blijven... chapeau... T



foto : AnQui



foto : AnQui



foto : JeDi



foto : JeDi



foto : JeDi

Maar na al dat ge-focus mag de riem er natuurlijk wel eens af en puffen we even uit tijdens een deugdlopende rustpauze op een gastvrij terras. Tijd voor een verfrissende slok en een geanimeerde babbel.

Alhoewel de "jeugd" tijdens zo'n pauze natuurlijk niet los te branden is van de gee-is-em. Slecht voor de nek en duidelijk ook voor de ogen want sommigen komen met één bril al niet meer toe.



foto : AnQui